

ת"פ 49830/01/18 - מדינת ישראל, המאשימה נגד יוני אספוב, הנאשם

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 49830-01-18 מדינת ישראל נ' אספוב

בפני כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא

בעניין: מדינת ישראל - המאשימה

נגד
יוני אספוב - הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד ספיר מרדכי, עו"ד אייל לידני

ב"כ הנאשם: עו"ד שלומי ביזק

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירת קבלת דבר במרמה.

ביום 17.2.16 התקשר הנאשם לחברת "קירור הבקעה", הזדהה בשם איציק, טען בכזב כי הוא עובד בחברת "לקט ישראל", המצויה בקשרים עסקיים עם חברת הקירור והזמין ציוד לחדר קירור בשווי 16,138 ש"ח. הנאשם אמר לאחראי בחברה, כי "לקט ישראל" תשלם עבור ההזמנה. מספר ימים לאחר מכן הגיע הנאשם או מי מטעמו למחסני חברת הקירור ולקח את ציוד "חדר הקירור" באמצעות משאית מבלי לשלם עבורו (להלן: "התיק העיקרי").

2. הנאשם צירף את ת"פ 16665-01-18 של בית משפט השלום בנתניה והורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות קבלת דבר במרמה, שימוש במסמך מזויף וזיוף.

ביום 24.1.16 רכש הנאשם מאחר, שזהותו לא ידועה, שתי המחאות שנשאו חותמת של חברת "מלך הפרויקט לבניה בע"מ" וחתימת בעליה, בידועו כי מדובר בהמחאות ללא כיסוי, בשל כך שהחברה פשטה את הרגל. הנאשם שילם עבור כל אחת מהמחאות סך של 250 ₪.

בסוף שנת 2015 נתקל הנאשם במודעה למכירת מטבח מנירוסטה בשווי 30,000 ₪, אשר פרסם המתלונן באתר "יד 2". לאחר שסיכם עם המוכר את פרטי העסקה, הגיע הנאשם ביום 24.1.16 לביתו של המתלונן, מסר לו סכום של 9000 ₪ במזומן ואת שתי המחאות שעל כל אחת מהן כתב סכום של 11,700 ₪ ואת מועדי פירעון ההמחאות וקיבל את המטבח. כשביקש המתלונן לפרוע את ההמחאה הראשונה היא לא כובדה (להלן: "התיק המצורף הראשון").

3. הצדדים הציגו הסדר דינוי לפיו כתב האישום בתיק העיקרי תוקן, הוסכם כי הנאשם יודה בעובדות כתב האישום המתוקן בתיק העיקרי ובעובדות כתב האישום בתיק המצורף ויורשע, ויוכן בעניינו תסקיר מבחן. לא נערך הסדר לעניין העונש.

4. במועד שנקבע לשמיעת הטיעונים לעונש הנאשם איחר לדיון, והדיון החל בהעדרו. לאחר שנשמעו טיעוני המאשימה לעונש, התייצב הנאשם וביקש לצרף תיק נוסף, והוא הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בת"פ 15843-06-18 של בית משפט השלום בתל אביב בעבירה של קבלת דבר במרמה שבוצעה ביום 30.1.17. באותו מועד, בשעה 21:00 הגיע הנאשם ביחד עם אחרים, לקיוסק "גיא פיצוחים" בהרצליה, והם ביקשו מעובדי המקום לשלוח עבורם חמישה טפסי טוטו מסוג "ווינר" בסכום כולל של 25,000 ₪. הנאשם והאחרים אמרו למתלוננים בכזב כי ישלמו עבור הטפסים באמצעות טופס 'זוכה', בידעם כי הטופס שבידם איננו טופס 'זוכה'. סמוך לאחר מכן התברר למתלוננים כי לא ניתן לשלם עבור הרכישה באמצעות טופס 'זוכה', והנאשם והאחרים טענו בפני המתלוננים בכזב כי הם ממתנים לחבר, שצריך להגיע ולשלם בעבור הרכישה. הנאשם והאחרים המתינו בקיוסק פרק זמן מסוים ולאחר מכן ברחו מהקיוסק מבלי לשלם (להלן: "**התיק המצורף השני**").

5. תסקיר שירות מבחן מיום 13.8.19 מלמד כי הנאשם בן 33, נשוי ואב לשניים, מתגורר עם משפחתו ועובד במאפיה מזה כארבעה חודשים. הנאשם בוגר 12 שנות לימוד, לא גויס לצבא בשל בעיות בריאות מהן סבל, לאחר תאונת דרכים שעבר במסגרת עבודה כשליח. הנאשם הקים עסק עם שותף, ועבד בו במשך מספר שנים. העסק נקלע לקשיים כלכלים והוא מכר את חלקו. עסק נוסף שהקים כשל אף הוא. לנאשם אין עבר פלילי. שירות המבחן התרשם כי הוא קיבל אחריות פורמלית בלבד למעשיו, תוך שגילה קושי בקבלת אחריות אקטיבית וקושי בהבנת דפוסי התנהגותו ואישיותו שעמדו ברקע להסתבכותו בפלילים. עוד התרשמו, כי הנאשם נטה להשליך את נסיבות ביצוע העבירות על מצבו הכלכלי הירוד ועל הסביבה, וכי ביטויי החרטה שהשמיע נבעו מחשש להשלכות ההליך המשפטי על חייו וחיי משפחתו, ולא מתוך חיבור כנה והכרה בכך שפגע באחרים. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם ממוקד בצרכיו ומתקשה לראות את צרכי האחר, כמו גם את השלכות התנהגותו על אחרים, ומתקשה לראות את הבעייתיות בהתנהלותו הכלכלית. עוד התרשמה, כי לנאשם קושי בוויסות צרכיו ובדחיית סיפוקיו וכי הוא בעל דפוסי התנהגות המאופיינים במרמה. לפיכך העריך שירות המבחן, כי קיים סיכון גבוהה הנשקף מהנאשם להישנות התנהגות פוגעת.

הנאשם הביע בפני קצינת המבחן נכונות להשתלב בהליך טיפולי בתחום המרמה, אך קצינת המבחן התרשמה, כי הצהרותיו נבעו מתוך מטרה להטיב את מצבו המשפטי ולא מתוך רצון אמיתי לערוך שינוי בדפוסי התנהגותו ובאורח חייו, שכן על פי ההתרשמות, הנאשם נעדר חיבור כנה לנזקקות טיפולית. לפיכך מצאה קצינת המבחן, כי הנאשם אינו מתאים, בשלב זה, להשתלב בהליך טיפולי ונמנעה מהמלצה בעניין זה.

6. נציג חברת הקירור שהיא נפגעת העבירה בתיק העיקרי, הגיש הצהרת נפגע ובה תיאר את מעשי העבירה, טען כי הנזק שנגרם לחברה הוא בשווי הרכוש שהתקבל במרמה - 16,138 ₪, וכן טען כי נגרם לחברה נזק כספי בשל המשאבים שהושקעו בניסיון לאתר את הנאשם, לרבות נסיעות ברחבי הארץ.

7. נפגע העבירה בתיק המצורף הראשון הגיש אף הוא הצהרת נפגע, ובה תיאר כי מעשה העבירה גרם לו ללחץ

ולנדודי השינה. לדבריו, פרסם את המטבח למכירה על רקע העובדה שעמדה להיוולד לו תינוקת ימים ספורים לאחר מכן, והוא נזקק לכסף כדי לרכוש עבודה ציוד. בשל מעשי המרמה של הנאשם לא היה לו כסף לרכישת הציוד והוא נאלץ ללוותו מאחרים.

8. ב"כ המאשימה ביקשו לקבוע מתחם עונש הולם נפרד ביחס לכל אחד מהתיקים. ביחס לתיק העיקרי ביקשה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם שבין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין חמישה- עשר חודשי מאסר בפועל. ביחס לתיק המצורף הראשון ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם שבין עשרה לעשרים ושניים חודשי מאסר בפועל, וביחס לתיק המצורף השני, מתחם שבין שישה חודשי מאסר בעבודות שירות לבין חמישה - עשר חודשי מאסר בפועל. ב"כ המאשימה ביקשו למקם את עונשו של הנאשם בחלקם האמצעי של כל אחד מהמתחמים ולגזור עליו עונש כולל של שלוש חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי משמעותי, פיצוי מלא למתלוננים וקנס לשיקול דעת בית המשפט. ב"כ המאשימה הדגישו את הערכים המוגנים באמצעות העבירות, את העובדה כי מדובר במעשים שתוכננו מראש, את העובדה כי גם בחלוף זמן רב מאז ביצוע העבירות, הנאשם לא פיצה את המתלוננים ולא החזיר את הציוד שקיבל במרמה ותמכו טענותיהם בפסיקה.

9. ב"כ הנאשם, אשר תמך עמדתו בפסיקה, ביקש לקבוע מתחם עונש הולם אחד בגין כלל העבירות, שבוצעו במשך שנה אחת שהייתה, לטענתו, תקופת שפל בחייו של הנאשם מכל הבחינות. ב"כ הנאשם ביקש לקבוע כי מתחם העונש ההולם את כלל העבירות הוא בין שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב לבין מספר חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. בטיעונו הודגשו הקשיים שפקדו את הנאשם בתחום הנפשי, הבריאותי והמשפחתי בשנה שבה בוצעו העבירות, הודאתו של הנאשם ולקיחת האחריות על המעשים, חלוף הזמן והבעת רצונו של הנאשם לפצות את נפגעי העבירה, לצד העדר יכולתו לעשות כן, בהיותו פושט רגל. מטעם ההגנה הוגשו מכתב שכתבה אשת הנאשם, צו הכינוס שניתן בעניינו, מסמכים רפואיים ביחס לבנו של הנאשם וביחס לנאשם עצמו.

10. הנאשם בדברו האחרון אמר שהוא מצטער על הכל, כי היה בתקופה קשה בחיים והוא מוכן להחזיר את הכל.

מתחם העונש ההולם

11. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בכל התיקים, הם הגנה על קניינו של אדם, על חופש הבחירה של אדם ועל מהלך עסקים תקין, תוך שמירת מעמדן של המחאות ואשראי ללקוחות קבועים כאמצעי תשלום אמינים.

12. יסוד המרמה עובר כחוט השני בין העבירות השונות שביצע הנאשם, והגם שמדובר בעבירות שבוצעו במועדים שונים כלפי קורבנות שונים, הם בוצעו בתוך פרק זמן של כשנה אחת, וניתן לראות בהם תכנית עבריינית אחת, המאפשרת לקבוע מתחם עונש הולם אחד לכלל העבירות, תוך התחשבות בעובדה כי הנאשם חזר על מעשי המרמה שוב ושוב.

13. באירוע נושא התיק העיקרי, ביצע הנאשם עסקת רכישה אחת בלבד, ואולם סכום העסקה גבוה. הנאשם ניצל מידע בדבר קשרים עסקיים של קורבן העבירה עם לקוחותיו. מעשיו של הנאשם מלמדים על תכנון ותחכום שקדמו

לביצוע העבירה, נסיבות המוסיפות לה מידה של חומרה. גם נסיבות ביצוע העבירות בשני התיקים שצורפו מלמדות על תכנון מוקדם.

14. הגם שבתיק העיקרי ובתיק המצורף השני, נפגעי העבירה הם בתי עסק, הנזק הכספי שנגרם להם פגע ברווחיהם. סכומי הכסף שקיבל הנאשם במרמה בכל אחד מהתיקים הם סכומים גבוהים, ומסתכמים יחדיו לכ- 75,000 ש"ח.

עד היום, בחלוף כשנתיים וחצי עד שלוש וחצי שנים ממועד ביצוע העבירות, לא החזיר הנאשם ולו מקצת הכספים שקיבל במרמה.

15. בתיק העיקרי, נזקי חברת הקירור לא הסתכמו רק בשווי הציוד שקיבל הנאשם במרמה, אלא שעליהם התווספו ההוצאות שהוציאה החברה בניסיון לאתר את הנאשם ולגבות את הכספים או לקבל את הסחורה בחזרה, ומוכן כי כל אחד מהגורמים שרומז על ידי הנאשם חווה עוגמת נפש רבה בשל מעשי העבירה להם נפל קורבן.

16. הנאשם ביצע את העבירות בתיק העיקרי ובתיק המצורף הראשון לבדו, יזם וחולל אותן. בתיק המצורף השני, חברו הנאשם ואחרים יחדיו לביצוע העבירות.

17. הנאשם טען לפני שירות המבחן כי מניעיו בביצוע העבירות נבעו מניסיונות להסדיר חובות שצבר במהלך ניהול עסקיו. טענה זו ניתן היה לשמוע, אף אם בדוחק, ביחס לתיק העיקרי והתיק המצורף הראשון, העוסקים בקבלה במרמה של ציוד לעסק, אך לא ניתן לקבלה ככל שהיא מתייחסת לתיק המצורף השני, שעניינו שליחת טופסי הגרלה והימורים.

18. עיון בפסיקה מלמד, כי על נאשמים שביצעו עבירות של קבלת דבר במרמה, בנסיבות הדומות לנסיבות ביצוע העבירות בתיק העיקרי ובתיק המצורף השני, נגזרו עונשים מגוונים שבין מאסר על תנאי לבין עשרה חודשי מאסר בפועל ראה למשל, רע"פ 8443/15 **חגולי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 15.12.15); רע"פ 1097/18 **בצלאל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 18.4.18); רע"פ 8778/18 **שאוּש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 24.12.18); רע"פ 2163/19 **מרכוס נ' פרקליטות המדינה מחלקה פלילית** (פורסם בנבו 3.4.19); עפ"ג (חיפה) 55191-01-19 **עוסמאן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 26.2.19). ביחס לעבירות שביצע הנאשם בתיק המצורף הראשון, הוטלו על נאשמים עונשים שבין מאסר קצר בעבודות שירות לבין שישה - עשר חודשי מאסר בפועל, ראה למשל, רע"פ 262/14 **נאשף נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 22.1.14); ע"פ (מחוזי מרכז) 28122-10-14 **אלחנן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 17.2.15); ע"פ (מחוזי מרכז) 6785-04-10 **קצירי נ' מדינת ישראל** (2.6.10); רע"פ 9306/06 **פולסקי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 14.11.06).

19. לנוכח האמור לעיל מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם, בהתחשב בהיקף הכספים שהתקבלו במרמה, בעובדה כי הנאשם שב לבצע עבירות מרמה מתוכננות פעם אחר פעם וביתר נסיבות ביצוע העבירות הוא בין עשרה לעשרים וארבעה חודשי מאסר בפועל, לצד עונשי מאסר מותנים ופיצוי למתלונן.

העונש המתאים לנאשם

20. לזכות הנאשם יש לשקול העדרו של עבר פלילי וכן את הודאתו בעובדות כתבי האישום, שיש עמה משום חיסכון מסוים בזמן שיפוטי. עם זאת, קשה לומר כי הנאשם מקבל אחריות על מעשיו. על פי התרשמות קצינת המבחן, הנאשם אינו מגלה ולו תובנה ראשונית לדפוסי התנהגותו המרמתיים. נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו היא פורמלית והבעות החרטה והרצון ליטול חלק בטיפול שנלוו לה, היו מן הפה אל החוץ ומתוך מטרה של הנאשם להטיב את מצבו המשפטי בלבד ולא מתוך הבנת הפגיעה שפגע באחרים.

21. על כך שהנאשם אינו מפנים את החומרה והפסול שבמעשיו ניתן ללמוד גם מתוך העובדה כי עד היום, בחלוף כשנתיים וחצי עד שלוש וחצי שנים מאז ביצוע העבירות, הנאשם, לא השיב למי מקורבנותיו ולו מקצת מהכספים או מהרכוש שקיבל במרמה. התנהלות זו מחזקת את התרשמותו של שירות המבחן, לפיה הנאשם מתמקד בצרכיו שלו ואינו ער לדפוסי התנהגותו המאופיינים במרמה. אף אני לא התרשמתי כי טענתו של הנאשם בבית המשפט, שלפיה הוא "מוכן להחזיר את הכל", היא טענה שנאמרה בכנות. זו טענה שקל לנאשם לטעון אותה בשעה שהוא יודע כי הוא נתון בהליך של פשיטת רגל והאפשרות כי יחויב להשיב את מלוא הנזקים שגרם כמעט ואינה קיימת. לא למותר לשוב ולהדגיש כי ככל שמדובר בהשבה, יכול היה הנאשם להשיב גם את הרכוש שהתקבל במרמה בתיק העיקרי ובתיק המצורף הראשון, אך גם את זה לא עשה.

22. קשה גם לקבל את טענות הנאשם כי מעשיו נבעו מהסתבכות כלכלית במהלך עסקיו, שכן על פי המסמכים שהוגשו מטעם ההגנה, בעניינו של הנאשם ניתן צו כינוס בהליך פשיטת רגל שנתיים ויותר לפני ביצוע העבירות.

23. בנוסף, קצינת המבחן התרשמה מקיומו של סיכון גבוה הנשקף מהנאשם להישנות ביצוע עבירות דומות. עובדות אלה מחייבות לשקול בעניינו של הנאשם שיקולים של הרתעה אישית, שיבואו לביטוי בתוך מתחם העונש ההולם.

24. על רקע זה, נסיבותיו האישיות של הנאשם מקבלות משקל משני. זאת ועוד, ספק רב האם מי שבוחר לעזוב את משפחתו (כפי שעלה מתוך הטיעון והמסמכים הרפואיים) בשעה שאשתו ההרה נאלצה להתמודד עם ניהול הבית והמשפחה ועם מחלה קשה שפקדה את בנם הפעוט, זכאי להקלה בגין נסיבות אלה.

25. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, מחייבות גזירת עונשו של הנאשם בחלקו האמצעי-תחתון של מתחם העונש ההולם. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. חמישה-עשר חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. ב"כ הנאשם יגיש עד ליום 1.12.19 הודעה מוסכמת על הצדדים מהם ימי מעצרו של הנאשם.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב ביום 5.1.20 עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פרק יא' לחוק העונשין התשל"ז - 1977.

ג. חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג עוון, לפי פרק יא' לחוק העונשין התשל"ז - 1977. למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק.

ד. פיצוי למתלונן בתיק העיקרי בסך 17,500 ₪.

ה. פיצוי למתלונן בתיק המצורף הראשון בסך 23,000 ₪.

ו. פיצוי למתלונן בתיק המצורף השני בסך 26,000 ₪.

סך הכל ישלם הנאשם פיצויים למתלוננים בסכום של 66,500 ₪, הפיצויים ישולמו ב - 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שיחולקו באופן יחסי בין המתלוננים. התשלום הראשון עד ליום 1.1.20 והבאים עד ל - 1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

ז. קנס בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.11.20.

26. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

27. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ט חשוון תש"פ, 17 נובמבר 2019, במעמד הצדדים.